

Knjiga predstavlja duhovnu hranu vjernicima za Marijansku godinu. Pisac piše kao vrstan tumač Svetog pisma i kao Marijin pobožni štovatelj. Knjigu je namijenio širim krugovima vjernika, onima koje bi on (usp. str. 15) nazvao "malenim ljudima".

Adalbert Rebić

Stefano De Fiores, *Maria nella teologia contemporanea*, Centro di cultura Mariana "Mater Ecclesiae", Serie pastorale e di studio num. 6, Roma, 1987, stranica 588.

Stefano De Fiores je svećenik monfortanac, profesor mariologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana i na Papinskom teološkom fakultetu Marianum te pisac nekoliko marioloških djela i članaka (*Maria nel mistero di Cristo e della Chiesa*, Roma, 1984; *Maria presenza viva nel popolo di Dio*, Roma, 1980; *Vangelo con Maria*, Roma, 1983). Priredio je dva vrlo vrijedna leksikona: *Il Nuovo dizionario di spiritualita* (Roma, 1979) i *Il Nuovo dizionario di mariologia* (Roma, 1985).

Knjiga *Maria nella teologia contemporanea* zasigurno je jedna od najcjelovitijih i najtemeljitijih sinteza suvremene mariologije. Poput panorame pisac nam iznosi suvremene teologe, misli, probleme, usmjerenja, spoznaje i otkrića nove mariologije. U iznošenju brojnih teoloških mišljenja De Fiores je trijezan i kritičan tumač. Tako je ta knjiga veličanstvena dopuna onom njegovu mariološkom leksikonu (*Nuovo dizionario di mariologia*) koji je u svijetu teologije bio prihvaćen s vrlim pohvalama.

Mariologija je vrlo složena znanost. De Fiores je pokušao u knjizi iznijeti sve njezine vidove: trojstveni, pneumatološki, ekleziološki i antropološki. Vođio je računa o svim problemima koje se postavlja sučelice suvremenoj mariologiji: feministički naglasci, ekumenski dijalog, pitanja inkulturacije, vrednovanje pučke pobožnosti, vjernost posaborskoj liturgijskoj obnovi, obzir prema suvremenim humanističkim znanostima. Stoga je njegovo djelo o mariologiji gotovo potpuno, iscrpno saznanje o Mariji koje može steći čovjek ograničenih umnih sposobnosti.

Djelo je pisac pisao s ljubavlju i odanošću prema Gospi: uspio je spojiti znanstvenu akribiju s djetinjom pobožnošću prema Mariji.

Knjiga ima, osim uvoda, obilne bibliografije i, na kraju, komentara Papine enciklike "Redemptoris Mater", XIX poglavlja. U I. poglavlju prikazuje mariološke udžbenike (mariološki udžbenici 17. i 20. stoljeća). U II. poglavlju prikazuje razvoj mariologije od 1920. do 1962, i to u okviru biblijskog pokreta, patrističko-marijanske obnove i liturgijskog pokreta. Tu iznosi i antropološke dimenzije mariologije (R. Guardini, L. Bouyer i K. Rahner) i ekumenske teškoće. Posebnu pozornost posvećuje traktatima M. Schmausa, R. Laurentina i E. Schillebeeckxa. U III. poglavlju daje sintezu vatikansko-saborske mariologije: to je zapravo komentar VIII. poglavlja "Lumen gentium", koji je on inače u opširnijem opsegu objavio kao zasebno djelo (vidi prije). U poglavlju IV. opisuje posaborsku krizu mariologije, a u V. i VI. poglavlju ocrta posaborsku teologiju i mjesto koje Marija u njoj zauzima (1965–1985). Poglavlje VII. posvetio je prikazivanju najvažnijih marioloških međunarodnih kongresa koje

je organizirala Papinska međunarodna marijanska akademija (K. Balić i P. Melada) u Lisabonu (1967) o Marijinu kultu u prvim stoljećima, u Zagrebu (1971) o Marijinu kultu od 6. do 11. stoljeća, u Rimu (1975) o Marijinu kultu od 12. do 15. stoljeća, u Saragozi (1979) o Marijinu kultu u 16. stoljeću te na Malti (1983) o Marijinu kultu u 17–18. stoljeću. Na kraju tog poglavlja prikazuje kratko sadržaj i poruku dokumenta Pavla VI. "Marialis cultus" (1974) i posaborsku liturgiju. U sljedećim poglavljima obrađuje: Marija u posaborskom ekumenskom dijalogu (VIII), pneumatološko oživljavanje mariologije (IX), prisutnost Marije u kršćanskoj duhovnosti (X), Marija u ovrednjenoj pučkoj pobožnosti (XI), Marija u teološkoj estetici i teodramatici Von Balthasara (XII), inkulturacije mariologije u raznim teologijama Trećeg svijeta (latinoamerička i afrička teologija), Marija u suvremenim kulturama (XIV). U posljednjim poglavljima obrađuje marijanske dogme: Marija djevica (XV), Bezgrešna (XVI), Bogorodica–Theotokos (XVII), na nebo uznesena (XVIII). Na kraju, u posljednjem poglavlju (XIX), donosi sintezu *Novog mariološkog rječnika*. Kao dodatak djelu ponudio je čitatelju svoj komentar enciklike "Redemptoris Mater" (str. 538–560).

Namjerno sam iznio ovaj sadržaj da se možete uvjeriti u to kako je to djelo uistinu iscrpno i svestrano. Djeluje poput nekog zbornika. U njem je pisac iznio sve što je dosad drugdje o Mariji pisao i osim toga još niz novih tema.

Adalbert Rebić

Josip PERCAN OFM, *Teologija come "scienza pratica" secondo Giovanni di Reading*. Studio e testo critico. Niz "Spicilegium bonaventurianum" XXVI, Grottaferrata kod Rima 1986, stranica XXVIII+124*+272.

U ovom djelu naš teolog u Rimu prikazuje znanstveno djelo Johna Readinga, učenika glasovitog teologa Duns Scota o teologiji kao znanosti. Knjiga se sastoji od predgovora, u kojem pisac razlaže nakanu i cilj knjige, skraćenica i znakova, bibliografskih sigla i bibliografije, dva dijela (u prvom pisac prikazuje život i djelo Johna Readinga, a u drugom tekst s kritičkim osvrtom) i indeksa na kraju knjige.

U prvom dijelu knjige (str. 3*+124*) pisac Percan prikazuje život i djelo Johna Readinga. John Reading rodio se oko 1274. godine. Ušao je u franjevačku zajednicu, postao učenikom slavnog Duns Scota i teologom. Spadao je među one teologe koji su najbolje poznavali misao i djelo svojeg učitelja Duns Scota. Bio je s Duns Scotom povezan prisnim prijateljstvom i s njime je surađivao. Kao profesor teologije djelovao je u Oxfordu i u Avignonu, na franjevačkom studiju. U Avignonu je bio i savjetnik papi Ivanu XXII. u pitanjima redovničkih zavjeta i sakramenta ženidbe. U Avignonu je i umro 1346. Od djela koja je John Reading napisao spomenimo *Komentar sentencijama, Quodlibet I* i *Quodlibet II*. Neka su od tih djela bila objavljena, a druga su ostala u rukopisu. Neki mu pripisuju i komentar *De anima*, a svakako mu treba pripisati *Dicta magistri Fratrum Minorum, scil. Johannis de Reading*, a možda i *Compendiosa resumptio dictorum magistri Fratrum Minorum*, koju je objavio Tocco.